

דיני תשעה באב החל במוצאי שבת/הרב חננאל עמי ישראל זייני

תענית נדחית

א. תשעה באב החל ביום השבת נדחה למחרת. ולכן התענית מתחילה משקיעת החמה הסמוכה לצאת השבת (עוד לפני צאת השבת), ועד לצאת הכוכבים בלילה שבין יום ראשון לשני.

אין אבלות בשבת

- ב. על אף שבשנה רגילה אין ללמוד דברי תורה המשמחים כבר מחצות יום של ערב תשעה באב, בשנה זו, בגלל קדושת השבת אין לנהוג אבלות כלל ודין זה של האיסור ללמוד מתחיל רק מתחילת התענית ולא לפנייה.
- ג. לא אומרים צדקתך במנחה בשנה זו בשבת "חזון".
- ד. אין להעלות ילד להפטר שבת 'חזון', אלא להעלות את הרב, משום שזוהי הפטרת תוכחה, וצריך שיהיה הקורא אדם שראוי להוכיח את הציבור.
- ה. מצד הדין, יש לקרוא ההפטרה במנגינת ההפטרה הרגילה אך יש קהילות שנהגו לקרוא ההפטרה במנגינת איכה למעט ארבעת הפסוקים האחרונים שבה הנקראים במנגינת ההפטרה הרגילה ואין לעורר מחלוקת בציבור בדבר זה.

סעודה המפסקת בשבת

- ו. יש להקפיד להתחיל סעודה האחרונה לפני הצום בשעה בה יוכל לסיים הסעודה לפני שקיעת החמה. לפיכך נוהגים להקדים תפילת המנחה בשבת בבתי הכנסת כדי לאפשר לציבור להגיע לביתם לסעודה.
- ז. בשנה זו, בגלל קדושת השבת, מותר לסעוד בסעודה שלישית "כסעודת שלמה בשעתו" ועל כן מותר לאכול בסעודה המפסקת בשר ולשתות יין, ולאכול שני תבשילים ואף יותר.
- ח. בשנה זו, אין לאכול סעודה המפסקת בישיבה על הרצפה, אלא ככל סעודת שבת.
- ט. בשנה זו, אין לחלוץ את הנעליים לפני הסעודה.
- י. בשנה זו, סועדים כמה אנשים על שולחן אחד ומזמנים אף בסעודה המפסקת.
- יא. יש לסיים את הסעודה, לפני השקיעה. ומי שרוצה לצחצח שיניים, צריך לעשות זאת גם כן לפני השקיעה.

צאת השבת

- יב. יש לחלוץ את הנעליים רק לאחר צאת הכוכבים.
- יג. יש להחליף מבגדי שבת לבגדי חול רק לאחר צאת הכוכבים.
- יד. איסור רחיצה נוהג מהשקיעה ואילך.
- טו. אין להבדיל במוצאי שבת, אלא יש לסמוך על ההבדלה שבתפילה. ומברכים "בורא מאורי האש" בבית הכנסת.
- טז. לאחר הקינות אין אומרים "שובה ה'", "ויהי נועם" ו"ישוב בסתר עליון" אלא ככתוב בסידורי תשעה באב, כל אחד כפי מנהגו.
- יז. לאחר צאת הצום יש להבדיל על היין בלבד (בלי ברכת הבשמים ובלי ברכת "מאורי האש").
- יח. מברכים ברכת הלבנה בצאת התענית.

אבלות בת"ב הנדחה.

- יט. בשנה זו, כיון שתשעה באב נדחה, אין אבלות בי"א באב, אך ראוי שלא לאכול בשר ולשתות יין עד לבוקר למחרת התענית.
- כ. מותר למבוגר לשתות את יין ההבדלה בצאת התענית ואין צורך לתת לקטן לשתותו.
- כא. מותר להסתפר ולכבס בצאת התענית מיד.

שאר דינים

כב. יתר דיני תשעה באב, הרי הם מבוארים בנפרד [בהלכות תשעה באב שפרסמו](#).

